

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/43/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5624201175
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5624201175.1

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu: C. XXXX/XX, A., v súčasnosti v Diagnostickom centre, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok, IČO: 00 111 562, dieťa rodičov: D. B., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu Obec E., okres Kysucké Nové Mesto a otca neuvedeného v rodnom liste, o neodkladnom opatrení a iné, takto

rozhodol:

I. Súd z a č í n a konanie o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku vo veci dočasného odovzdania maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany, so sídlom Samuela Kollára 72, 979 01 Čerenčany, IČO: 00 163 333.

II. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie: Diagnostické centrum, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok, IČO: 00 111 562 j e p o v i n n é dočasne o d o v z d a ť maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany, so sídlom Samuela Kollára 72, 979 01 Čerenčany, IČO: 00 163 333, najdlhšie na 6 (šesť) mesiacov od odovzdania maloletého dieťaťa.

III. Súd z a č í n a konanie o uloženie výchovného opatrenia.

IV. Súd u s t a n o v u j e maloletému A. B., nar. XX. X. XXXX kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok so sídlom Námestie Slobody 9, 034 01 Ružomberok, IČO: 30794536, na jeho zastupovanie v konaní o uloženie výchovného opatrenia a v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok - orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej „OSPODaSK“), podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš, pracovisko Ružomberok dňa 19. 3. 2024 podnet na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia a súčasne podnet na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 z. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku vo veci dočasného odovzdania maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany, so sídlom Samuela Kollára 72, 979 01 Čerenčany, IČO: 00 163 333.

2. V podnete na nariadenie neodkladného opatrenia OSPODaSK žiada, aby súd uložil Diagnostickému centru, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok, IČO: 00 111 562 (ďalej aj ako „DGC Ružomberok“), povinnosť odovzdať maloletého A. do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany, so sídlom Samuela Kollára 72, 979 01 Čerenčany, IČO: 00 163 333 (ďalej aj ako „Reedukačné centrum Čerenčany“).

3. V podnete na nariadenie neodkladného opatrenia oddelenie OSPODaSK uvádza, že nad maloletým Róbertom bola rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 12P/6/2023 zo dňa 5. 9. 2023, právoplatným dňa 01.11.2023 zrušená pestúnska starostlivosť a zároveň nariadená ústavná starostlivosť, ktorá je vykonávaná v Centre pre deti a rodiny, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok na samostatne usporiadanej skupine v rodinnom dome na ulici pod Paračkou 30, 034 95 Likavka. Maloletý sa nachádza v starostlivosti zariadenia od októbra 2023. Maloletý od začiatku v zariadení nefungoval, nerešpektoval pravidlá zariadenia. Uznesením sp. zn. 9P/24/2024 zo dňa 27. 2. 2024, vykonateľným dňa 27. 2. 2024, Okresný súd Liptovský Mikuláš nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sa maloletý dočasne odovzdal do starostlivosti Diagnostického centra, so sídlom Jána Jančeka 32, 034 01 Ružomberok („ďalej len DGC Ružomberok) na zabezpečenie odbornej diagnostiky. Maloletý je v DGC Ružomberok umiestnený od 28. 2. 2024. Maloletý sa pri vstupnom pohovore so psychologičkou zariadenia vypýtal na toaletu a následne zo zariadenia ušiel. Útek maloletého bol hlásený na polícii. Vo večerných hodinách maloletý sám prišiel na domček v Likavke, vychovávateľka privolala policajnú hliadku, ktorá ho následne odovzdala do DGC Ružomberok. Dňa 2. 3. 2024 maloletý opäť utiekol zo zariadenia, dňa 4. 3. 2024 utiekol počas vychádzky so skupinou. Počas vychádzky so skupinou maloletý ušiel aj dňa 15. 3. 2024, spoločne s dvoma ďalšími chlapcami. Maloletého A. a ďalšieho chlapca priviezla do zariadenia nasledujúci deň o 13:30 policajná hliadka, maloletý bol pod vplyvom alkoholu, pričom mu bolo namerané 1,6 promile alkoholu v krvi. Počas úteku dňa 16. 3. 2024 v obedňajších hodinách maloletý prišiel spolu s partiou na domček v Likavke, pričom sa dožadoval osobného kontaktu s dievčaťom, umiestneným na tejto skupine. Vychovávateľke sa javil, ako keby bol maloletý pod vplyvom omamných látok, bol nerešpektujúci, hlučný. Z uvedeného dôvodu mu kontakt s maloletou nebol umožnený. Na vzniknutú situáciu reagovali aj susedia bývajúci na ulici, ktorého maloletého, aj s partiou vyhnali z ulice. DGC Ružomberok odporúča pobyt maloletého do Reedukačného centra Čerenčany. Správa z diagnostického pobytu a psychologického vyšetrenia maloletého je prílohou návrhu. V kontexte uvedeného sa OSPODaSK obrátilo so žiadosťou o umiestnenie maloletého do Reedukačného centra Čerenčany, S. Kollára 72, 979 01 Čerenčany, ktoré mu dňa 18. 3. 2024 zaslalo súhlas s umiestnením maloletého do ich zariadenia. Súhlas o prijatí maloletého je prílohou návrhu. Vzhľadom na uvedené a závažnosť situácie s maloletým, ktoré deklaruje Centrum pre deti a rodiny, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok a taktiež DGC navrhuje, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sa maloletý A. odovzdá do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany.

4. Podľa § 23 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), konanie sa začína na návrh. Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

5. Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

6. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

7. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

8. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

9. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

16. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 37 ods. 3 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

18. Podľa § 31 ods. 2 ZR, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

19. Súd ustanovil maloletému A. kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok na zastupovanie maloletého v konaní o neodkladnom opatrení a v konaní o uloženie výchovného opatrenia (§ 31 ods. 2 ZR), keďže jeho jediný rodič (matka) ho nemôže zastupovať v konaní pred súdom pre možný rozpor záujmov medzi rodičom a maloletým dieťaťom (výrok IV.).

20. Z úradnej činnosti súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 12P/6/2023-72 zo dňa 5. 9. 2023, právoplatným a vykonateľným dňa 1. 11. 2023, súd zrušil pestúnsku starostlivosť nad maloletým A. a nariadil nad maloletým Róbertom ústavnú starostlivosť, ktorá je realizovaná v Centre pre deti a rodiny Ružomberok. Matku maloletého zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 70 eur mesačne.

Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 9P/24/2024 zo dňa 27. 2. 2024, vykonateľným dňa 27. 2. 2024, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým určil povinnosť Centra pre deti a rodiny Ružomberok dočasne odovzdať maloletého A. do starostlivosti Diagnostického centra, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok, IČO: 00 111 562 na zabezpečenie odbornej diagnostiky, najdlhšie na 3 (tri) mesiace od odovzdania maloletého dieťaťa.

21. Podľa predložených listín sú u maloletého dieťaťa dlhodobé evidované ťažkosti v správaní (požívanie alkoholických nápojov, fajčenie, nerešpektovanie nastavených pravidiel zariadenia, vulgarizmy vo vzťahu k dospelým, nerešpektovanie vychovávateľov, úteky z DGC Ružomberok). Vzhľadom na vyššie uvedené DGC Ružomberok odporúčalo maloletého umiestniť do Reedukačného centra Čerenčany.

22. Keďže situácia maloletého vyžaduje neodkladnú úpravu jeho pomerov, súd začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku o dočasnom odovzdaní maloletého A. do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany (výrok I.). Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami (odseky 6-15 odôvodnenia uznesenia) je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia. Ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v Diagnostickom centre Ružomberok. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného v zmysle § 367 CMP je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe.

23. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Účelom neodkladného opatrenia je ochrana maloletého. Vykonaním dokazovaním súd dospel k záveru, že v danom prípade je nevyhnutne potrebné, aby bola maloletému A. poskytnutá odborná pomoc, ktorá umožní správne nasmerovanie jeho výchovy. Zdravý vývin a riadna výchova maloletého je v súčasnosti vážne narušená a ohrozená, preto súd podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie (výrok II.), ktorým uložil Diagnostickému centru Ružomberok povinnosť odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany na dobu šiestich mesiacov. Špecializované reedukačné zariadenie môže maloletému odborne pomôcť. Je v najlepšom záujme maloletého, aby dostal odbornú pomoc pri riešení jeho problémov. Maloletý A. je v DGC Ružomberok umiestnený od 28. 2. 2024, pričom z centra utiekol dňa 28. 2. 2024, 2. 3. 2024, 4. 3. 2024, 15. 3. 2024. Pri úteku dňa 15. 3. 2024 maloletého A. a ďalšieho chlapca priviezla do centra nasledujúci deň o 13:30 policajná hliadka, maloletý bol pod vplyvom alkoholu, pričom mu bolo namerané 1,6 promile alkoholu v krvi.

24. Po doručení podnetu na uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) ZR, rozhodol súd z úradnej povinnosti výrokom III. o začatí konania o uloženie výchovného opatrenia vo veci samej (§ 23 ods. 2 CMP). Súd bude vo veci samej konať o výchovnom opatrení, v rámci konania vykoná širšie dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmom maloletého A..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu (výrok II) možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 4 CMP).

Proti výrokom uznesenia I, III a IV odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 CSP).